

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут психології

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛЮДИНОТВОРЧА СУТНІСТЬ КУЛЬТУРИ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) PhD

Спеціальність – 033 Філософія

Форма навчання – денна, заочна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Люди́нотворча сутність культури
Освітня програма	«Філософія»
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	033 Філософія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітньо-науковий рівень	третій (PhD)
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 курс, 3 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета: розкрити специфіку люди́нотворчої сутності культури в ракурсі філософсько-культурологічної рефлексії і подати її як цілісність, базуючись на системному підході до вивчення розвитку світової філософської думки; надати систему знань про культуру («другу природу») як люди́нотворче явище в їх динаміці;

Завдання: у результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні знати: систему знань про культуру, освіту, науку, техніку та їх роль у розвитку людства та становленні особистості; зміст базових творів мислителів; спеціальні терміни та поняття; вміти: орієнтуватись в головних проблемах та поняттях філософії культури, філософії творчості та особистісного консалтингу; мати навички методологічного та теоретичного аналізу філософських аспектів культурно-історичного та освітнього процесів; застосовувати історичний, структурно-функціональний, семіотичний, біографічний, психоаналітичний та інші методи для дослідження культури та її основних елементів (мистецтва, фольклору, науки, історичні та духовні цінності).

Компетентності

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетенції (СК):

СК3. Здатність застосовувати методи філософського і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати

сучасний стан і тенденції розвитку філософії.

Програмні результати навчання

ПР1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

ПР3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Підходи до визначення культури.	Окреслити проблемність визначення поняття „культура”; проаналізувати підходи до вивчення культури в науці та філософії, з'ясувати основні типи філософії та її взаємозв'язок із культурними та цивілізаційними процесами.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
2.	Світ матеріальний і світ духовний як об'єктивний і суб'єктивний способи освоєння дійсності. Стихійна і свідомі форми людського буття	З'ясувати специфіку світу матеріального та способи освоєння дійсності, охарактеризувати світ духовний і світ суб'єктивний, розглянути свідому й стихійну форми людського буття: фактори та співвідношення	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
3.	Культура як сфера конфлікту між «природним» і «штучним»	Проаналізувати природне в суспільному бутті, актуалізувати проблематику «природне-штучне» в історії філософії, розглянути «штучне» в соціальному вимірі.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.

4.	Дихотомія «культура – цивілізація»	З'ясувати особливості поняття цивілізації та її основні риси; розглянути цивілізацію як «смерть» культури (О. Шпенглер, Н. Бердяєв та ін.) та цивілізація як «під» розвитку культури (Н.Данилевський, Л. Морган).	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
5.	Соціалізація особистості	З'ясувати сутність процесу соціалізації, агенти соціалізації особистості та розглянути етапи соціалізації.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
6.	Проблема розуміння цінностей культури	З'ясувати аспекти розуміння цінностей культури, проаналізувати герменевтику як розуміння цінностей, розглянути соціальне розуміння цінностей культури.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
7.	Проблема гуманізму, відповідальності та виховання	Розкрити особливості проблеми гуманізму в філософії, здійснити філософський аналіз відповідальності, розглянути процес виховання: фактори, механізми, особливості.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.

8.	Творчість у контексті культури. Формування теорії творчості	Розкрити сутність поняття творчості як діяльності, розглянути джерела та види творчості, а також проблему феномену геніальності.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
9.	Види, структура, закономірності культуротворчості	Розкрити зміст поняття творчого піднесення, окреслити види та особливості творчого процесу, а також зв'язок творчості та соціалізації.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, опрацювання рекомендованої літератури.
10.	Творча діяльність як самореалізація особистості	Проаналізувати джерела потреби в самореалізації, охарактеризувати потреби в самореалізації, розглянути творчу діяльність як самодіяльність.	Групове обговорення, індивідуальне науково-дослідне завдання за темою дисертації, тестування, опрацювання рекомендованої літератури.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	20
Тестові завдання	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Екзамен	50

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5				5				5		5						
Тестові завдання							5						5					
Самостійна р-та														10				
Індивідуальні завдання												10						
Залік /Екзамен																	50	50
Всього за пиж-нь		5		5		5		5	5	5		5		5	5		50	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Андрущенко В. П. Організоване суспільство: Проблеми суспільної самоорганізації та інституалізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть: Досвід соціально-філософського аналізу: у 2 кн. Київ. Знання України, 2018. Артеменко А.П. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії: монографія. Х.: Щира садиба плюс, 2014. 216 с. Бадьо А. Століття. Львів : Кальварія; Київ: Ніка-Центр, 2014. 304 с. Вейн П. Чи вірили греки у свої міфи? Львів: Каменяр, 2003. 170 с. Гатальська С.М. Філософія культури. К.: Либідь, 2005. С. 44-101. Голянич Михайло. Футурологія. Філософія майбуття: монографія. Ів.-Франківськ: Лілея-НВ, 2017 . 540 с. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі / Пер. з нім., примітки та післямова А.Єрмоленка. К.: Лібра, 2003. 248 с. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. – К.: ПАРАПАН, 2003. 240 с. Лук'янець В.С., Соболев О.М. Філософський постмодерн: Навчальний посібник для викладачів, аспірантів, студентів вузів, які спеціалізуються в галузі гуманітарних дисциплін. К.: Абрис, 1998. 352 с. Маєр-Абіх К.М. Повстання на захист природи. Від довілля до спільносвіту / Переклад з нім., післямова, примітки А. Єрмоленка. К.: Лібра, 2004. 193 с. Макінгайт Лі. Постправда. Київ. ArtHuss, 2021. 208 с. Мартен Д. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації / Домінік Мартен, Жан-Люк Мецжер, Філіп П'єр; Пер. з фр. Є. Марічева. К.: Вид. дім «КМ Академія», 2005. 302 с. Мороз Оксана. Нація овочів? Як інформація змінює мислення і поведінку українців. Київ : Yakaboo Publishing, 2021. 288 с. : іл. Мороз О. Як не стати овочем. Інструкція з виживання в інфопросторі. Х. : Віват, 2021. 208 с. Ніколс Т. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими. Київ. Наш формат. 240 с. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій. Л.: Магнолія плюс, 2005. 506 с. Петрушенко В.Л. Філософське знання: онтологія, епістемологія, аксіологія. Л.: Ахілл, 2005. 320 с. Платон. Діалоги. Пер. з давньогр. К.: Основи, 1995. 394 с. 	

19. Почепцов Георгий. Виртуальные войны. Фейки. Харків: Видавництво «Фоліо», 2019. 512 с.
20. Почепцов Г. Токсичний інфопростір. Як зберегти ясність мислення і свободу дії. Харків. Vivat, 2022. 384 с.
21. Сінгер П.В., Брукінг Т. Емерсон. Війна лайків. Зброя в руках соціальних мереж. Харків. Клуб сімейного дозвілля. 2019, 320 с.
22. Томас Н. Диванні експерти. Як необмежений доступ до інформації робить нас тупішими / пер. з англ. Євгенія Кузнецова. Київ : Наш формат, 2019. 240 с.
23. Фрідмен Томас Л. Лексус і оливкове дерево: Зрозуміти глобалізацію / Пер. з англ. Львів: І, 2002. 626 с.
24. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. Київ. Наш формат. 2020, 192 с.
25. Шабанова Ю. О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. Дніпро : ЛІРА, 2019. 240 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	філософії, соціології та релігієзнавства вул. Шевченка, 57 (гуманітарний корпус), каб. 503 Телефон: +80342596015 Сайт: https://kfsr.pnu.edu.ua/ Електронна адреса: kfsr@pnu.edu.ua
Викладач	Гайналь Тетяна Олександрівна
Контактна інформація викладача	tetiana.hainal@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється аспіранту за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань, відвідування лекцій, підсумкову контрольну роботу, самостійну роботу (модуль 2) та бали, отримані під час іспиту (модуль 3). Допуск до іспиту передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 50 балів, мінімум 25 балів). При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність та активність аспіранта на заняттях; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат.</p> <p>Аспірант, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку аспірант користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Третя спроба за відомістю №3 передбачає обов'язкове комп'ютерне екзаменаційне тестування.</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Допускається пропуск одного семінарського заняття без відпрацювання. За наявності більшої кількості пропущених семінарських занять або невиконаних тестових завдань необхідно відпрацювати їх шляхом усної відповіді по відповідній темі або повторного написання тесту. Відпрацювання проводяться в межах консультацій. При бажанні підвищити підсумкову оцінку пропонується виконання індивідуального завдання.</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Передбачається зниження оцінки за виконану роботу
Невідповідна поведінка під час заняття	На заняттях слід дотримуватися вимог академічної чесності та не допускаються будь-якого роду дискримінаційні дії та

	висловлювання.
Додаткові бали	Індивідуальне завдання – 10 балів.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи

Викладач

Гайналь Т.О.